

За тебе, сину, Богу помолюсь...

– Мого сина забрали в АТО. І я не знаю, як мені далі жити, – бринить сльозою голос матері. Чую той біль навіть через мембрану телефонної слухавки. – А ще – хочу подякувати тим людям, котрі підтримали нашу родину в такий непростий період. Скільки довелось прийняти подібних дзвінків впродовж останнього року! І ось черговий – сповнений сліз, розпачу, надії. Чим підтримати матір? Як розрадити її тривожне чекання? Є таке слово – зустріч...

Уже рік Ніна Степанівна не знає, що таке спокій. Звідкіля він візьметься, коли таке довкола діється, а у неї – двоє дорослих синів. Синів, що пройшли свого часу строкову службу, мають військову спеціальність. Ще минулої весни, перед самісінькою Пасхою, молодшого, Миколу, визвали до військкомату, звідки прийшли повістку. Не крився, не дався. В зазначений день з'явився з речами на пункт збору. Через день повернувся до сім'ї. Восени так само отримував повістку для проходження медичної комісії старший син Василь. Вона молила Бога, щоб він помилував її дітей, послав мудрість тим, хто розв'язав воєнні дії на території Донбасу. У своїх молитвах просила порятунку чужим синам, які стояли на рубежах країни, проливали свою кров. У неспокої минув майже рік. Якось завітала до свого Миколи, у Морочне, допомогти щось по господар-

і донечку Зіну працелюбству навчали. Бо що то значить жити і не трудитись? Хіба щось може бути в цьому житті без праці, без старань, зусиль? Яким щасливим був той період життя, яким світлим, безхмарним! Хіба ж відала мати про те, що прийде й інший день.

Микола зателефонував додому 11 лютого: "Мамо, пробач, я забрав повістку." Здавалось, як уві сні чула його голос про те, що він іде до отця Павла взяти благословення, бо завтра, о сьомій ранку, вже треба бути у Зарічному біля військкомату. Не знала, як утихомирити своє серце, як заспокоїти нерви. Чи легко те зробити, коли за плечима наслідки тяжкої хвороби? Не так давно Ніна Степанівна справилась з поверхневим правобічним паралічем. Помаленьку оговтавшись від почутого, кинулась збирати якісь теплі речі, продукти й поспішила у Морочне.

– Молюсь. Люди підтримують. Скільки за цей час телефонувало родичів, знайомих, односельчан. Усі з добром. Були й дзвінки, які дуже вразили: "Ніно, я чула, що син пішов добровольцем. Ну, й дурень! Треба було покинути двоє дітей і піти." Чого, кажу, він дурень?! Скільки там зараз і молодих хлопців, і сімейних. Їх – тисячі. Невже вони всі дурні? Вчора дивилась сюжет по телевізору. Чоловіка поранило під Дебальцевим, ногу відірвало. А в нього троє дітей. Що він – дурний, що пішов їх захищати? Не всі ж будуть розумними. Треба ж комусь і такими бути. Треба ж комусь і служити. В усі віки, яка б не була влада, були і багаті люди, і бідні, і середнього достатку. І при будь-якій владі, коли йшла війна – гинули люди. Їх

погано живу? Я лягаю спати – подякувала Богу за прожитий день, за хліб на столі, за сонце на землі. І встала – так само дякую Богу. Чого не дякувати? Ну, випало на нашу долю таке пережити. Дай, Боже, щоб не гірше. Як гляну по телевізору, як люди страждають, як покидають нажите, як втікають світ за очі від війни. Мали все і в один момент все розвалилось. Як їм жити?! Кинули все і пішли. А хто кинув, а хто... Ми щодня спілкуємось з сином по телефону. Він каже, що призвали людей не сотні, а тисячі. І вони всі ж чийсь сини, брати, чоловіки. І в них є діти, матері, жінки. І тисячі чийось синів зараз там, в АТО, і їм в сто разів гірше і тяжче, ніж усім нам разом взятим. Молімося за них. Стара-

ству. Невістка Тетяна вчителює у місцевій школі, то якраз повезла учнів на відпочинок до Хмельницького. Поглянувши їй у вічі, Микола мовив: "Мамо, в газеті надрукували наказ про чергову хвилю мобілізації. Розпочнеться з 20 січня. Хочу, щоб ти знала: я ховатись не буду, відкуплятись не буду. Призвуть – піду! Треба й туди комусь іти. Повістку заберу сам". Скільки сил коштувало почути таке від нього - знала лиш сама. Що могла вдіяти? Яких слів мала підібрати, щоб син почув її прохання?

- Синочку, в тебе двоє діток. Про одне лиш молю – не йди добровольцем. Призвуть – значить така доля. Тільки ж не просись добровольцем...

Пригадуючи ту розмову, Ніна Степанівна знову не може стримати хвилювання. Хіба ж для війни росли вони з чоловіком своїх синів? Змалечку обох привчали до праці. Бо й самі трудилися – і то багато. Чи то косити, чи гребти, чи сапати, чи копати – все вміли братики Тишковці. Нірибина від них не сховалась, ні ягода, ні гриб. А потім батьки вчили обох, рівняли, парували, будували. І Микола, і Василь - обоє проходили строкову службу. Що мали у віці лиш рік різниці – то й служити випало одному за одним. Не встиг Василь демобілізуватись, а за тиждень відправився на службу Микола. Батькам і на думку навіть не спало, що від того обов'язку якось можна ухилитись. В цій сім'ї в ціні було слово честь. Біля хлопців

- Я ніколи не думала, що люди так віднесуться до звістки про те, що Миколу забирають. Хлопці, з якими колись працював разом, сусіди. Вони йшли до хати, приносили якісь речі, хто що міг, - розповідає Ніна Степанівна. – В мене так від того краялось серце, що сховалась до внуків у кімнату, аби ніхто не бачив сліз. Сиділи потім весь вечір, говорили, згадували. Жінки плакали, все казали: "Коля, у тебе ж двоє діток, чого ти йдеш?" А він їм: "Мушу йти. Я – служив, зв'язківець. Мушу йти". Всю ніч я не спала, чула, як плаче невісточка Таня. Як їй, бідній, нелегко. Діти ще такі малі – Дімка в п'ятий клас ходить, а Сашку тільки п'ять років. А на ранок ще більше зацеміло серце, коли знову побачила біля порогу сусідів – вони прийшли провести мого сина в дорогу. Яке то велике в людей милосердя, яке співчуття, яка підтримка! Хай Господь пошле свою милість і Шрамовичам Любі та Анатолію, і Яцьковичам Тоні та Віктору, і Федору Диковицькому. Як вони нас підтримали! Отак всі гуртом і провели Миколу. Василь супроводжував його аж до Дубровиці. Спочатку син був на полігоні в Тучині. Потім команду зв'язківців перевели в Рівне, у військову частину. Зараз вони проходять там навчання, а звідти їх будуть відправляти десь далі.

Мати втирає сльози. Ховає на денце душі свій святий неспокій. Звідки сили бере, де шукає розраду? У відповідь Ніна Степанівна тихо мовить:

потрібно було комусь захищати. Так само й зараз. Таке наше життя. Що ми зробимо, що на нашу долю таке судилось... Набираймо терпіння, молимося. Що має бути – те буде.

Слова Ніни Степанівни живцем спалюють душу. Бо то слова матері. Слова людини. Людини – сильної, вольової. Які б біди, які хвороби на неї не звалились, вона дивиться правді в очі і живе тою правдою. Чи ж могли у такої жінки інакшими вирости сини?

- Знаєте, я часто згадую свою покійну матір, - веде свою мову далі Ніна Степанівна. – Вона все казала: "Як добре зараз жити! Скільки ми колись воєн пережили, а зараз таке довге мирне время. А воно ж так довго не буде. Мусять бути якісь переміни. Хоч би не на ваше покоління вони випали". Я теж тепер кажу молодим людям, які нарікають, що погано жити: "Ви не вмiєте цінувати цього життя. Ви пів дня робіть діло, а пів дня падайте на коліна і моліться Богу, і просіть, щоб він продовжив нам таке життя". Чого нам погано жити? У нас є що їсти, є що пити, є що одягти і взути. До молодих, хто не лінується, тепер і в хату страшно зайти: такі порядки, така чистота. Хто робить і старається – чого погано жити?! Жити і Бога хвалити потрібно. Як і світ настав, при будь-якій владі, скільки життя існує – не було рівних. Та й не може бути, щоб всі рівні були, щоб було всім однаково. Тепер і бідні, хто ворушиться, і ті непогано живуть. Я пам'ятаю з свого дитинства і синник, і нари, і блощиці. Хіба то я тепер

їмось бодай чимось допомогти.

Для Ніни Степанівни та Олександра Васильовича Тишковців слова про допомогу для АТО – не праздні речі. Ця мутвицька сім'я не раз уже жертвувала кошти для підтримки наших воїнів. Олександр Васильович передав волонтерам підзорну трубу, маскувальну сітку. Каже, якби було залізо, зварив би й буржуйку. Там, на полігоні, хлопці живуть в наметах. Для них вона б в особливій нагоді прийшлася б. Та й ковальська справа для нього не в новинку. За вік стільки плугів та сішок людям викував. Де їх тільки не стрінеш – по всій Зарічненщині, і на Рівненщині, і на Полтавщині. Від лихих думок, переживань батько рятується роботою. У нього вона є і є – зранку до ночі. З тривогою Олександр Васильович переглядає кожен випуск новин й переймається тим, що вони ще більше нагнітають обстановку. А так не повинно бути. Через будь-які випробування людина повинна з честю проходити. І жити повинна з вірою в серці. З вірою в добро, справедливість, зрештою, в те, що все мусять бути добре. Уже прощаючись, Олександр Васильович подякував районці за публікації про долі людей, про наших земляків. Каже, від них віє теплом. А Ніна Степанівна зазначила, що погодилась на цю розмову, аби підтримати усіх матерів, які зібрали своїх синів у нелегку військову дорогу.

- Маємо терпіти. Вони повернуться. Молимося...

Галина ГАВРИЛОВИЧ